

SÉRIA: VZ-LEG · DIEL 3 (LEGISLATÍVA A PRÁVO)

Absolútna spôsobilosť

Alkohol, lieky a zákon za volantom

ZZS: Právny rámec, riziká

**a zodpovednosť vodiča záchrannej
zdravotnej služby.**

Vypracoval: Bc. Martin Semanco | Záchranár RZP |

Vychádza zo Zákona č. 8/2009 Z. z. a Trestného zákona SR.

Vodič ZZS nespadá pod bežné štandardy

Bežný vodič

- **Tlak:** Štandardná premávka, možnosť kedykoľvek zastaviť.
- **Riziko:** Zodpovednosť primárne za seba a svoje vozidlo.
- **Zákon:** Posudzovaný podľa základných sadzieb.

Vodič ZZS

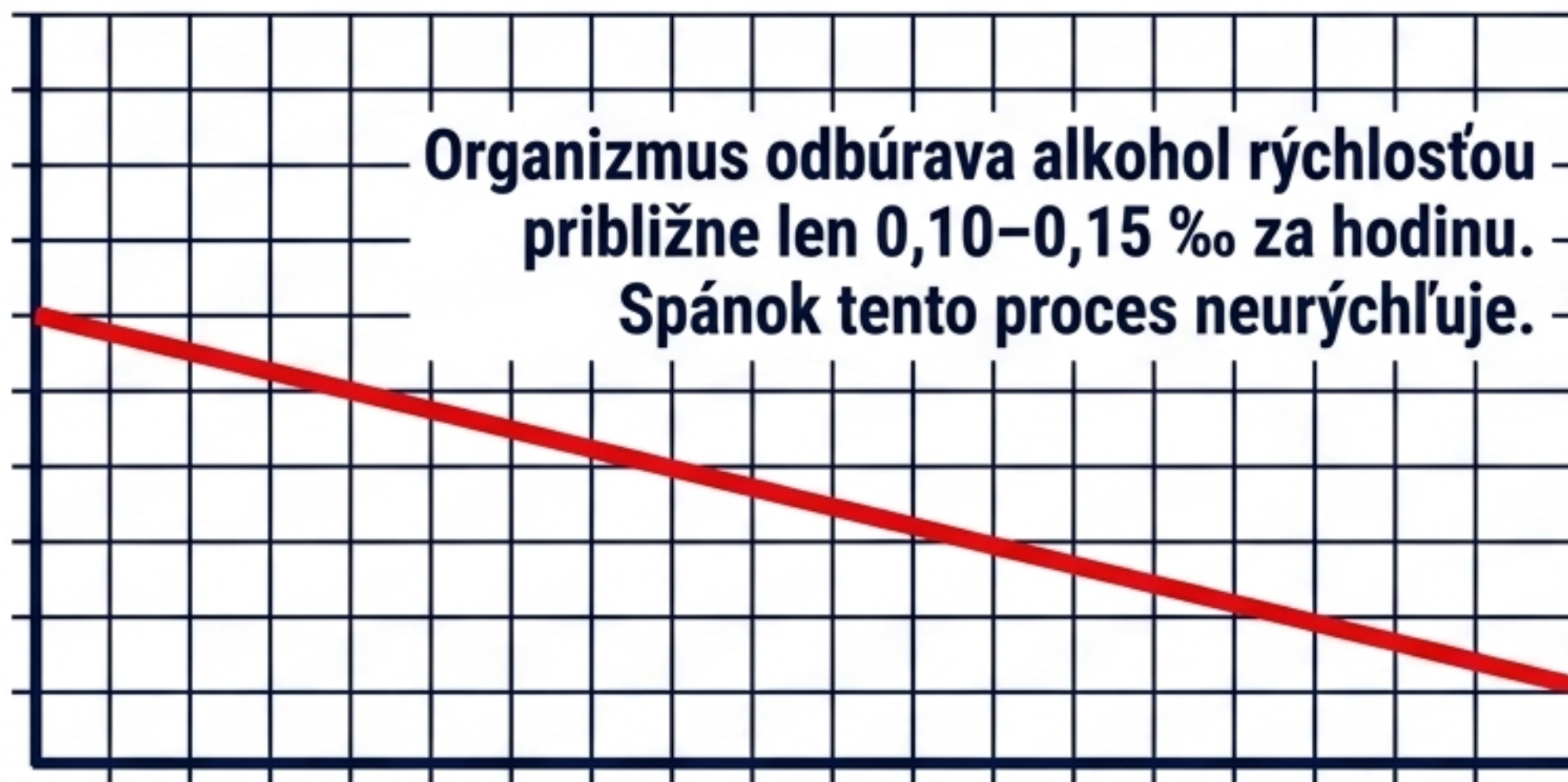
- **Tlak:** Urgentné situácie, právo prednostnej jazdy, majáky, sirény.
- **Riziko:** Zodpovednosť za posádku a pacienta v kritickom stave.
- **Zákon:** Kladie mimoriadne nároky. Akékoľvek zníženie pozornosti je posudzované ako „obzvlášť nebezpečné“.

Práve preto pre vodiča záchranky platí jediné pravidlo: 0,00 ‰.
Žiadna výnimka pre „jedno pivo predchádzajúci večer“, žiadna výnimka pre
nočnú zmenu, žiadna výnimka pre prednostnú jazdu.

Nulová tolerancia a matematika metabolizmu

0,00 ‰

§ 4 ods. 2 písm. b) až d) Zákona č. 8/2009 Z. z. striktne zakazuje požitie pred aj počas vedenia vozidla, ako aj jazdu v čase, kedy sa látka môže ešte nachádzať v organizme.

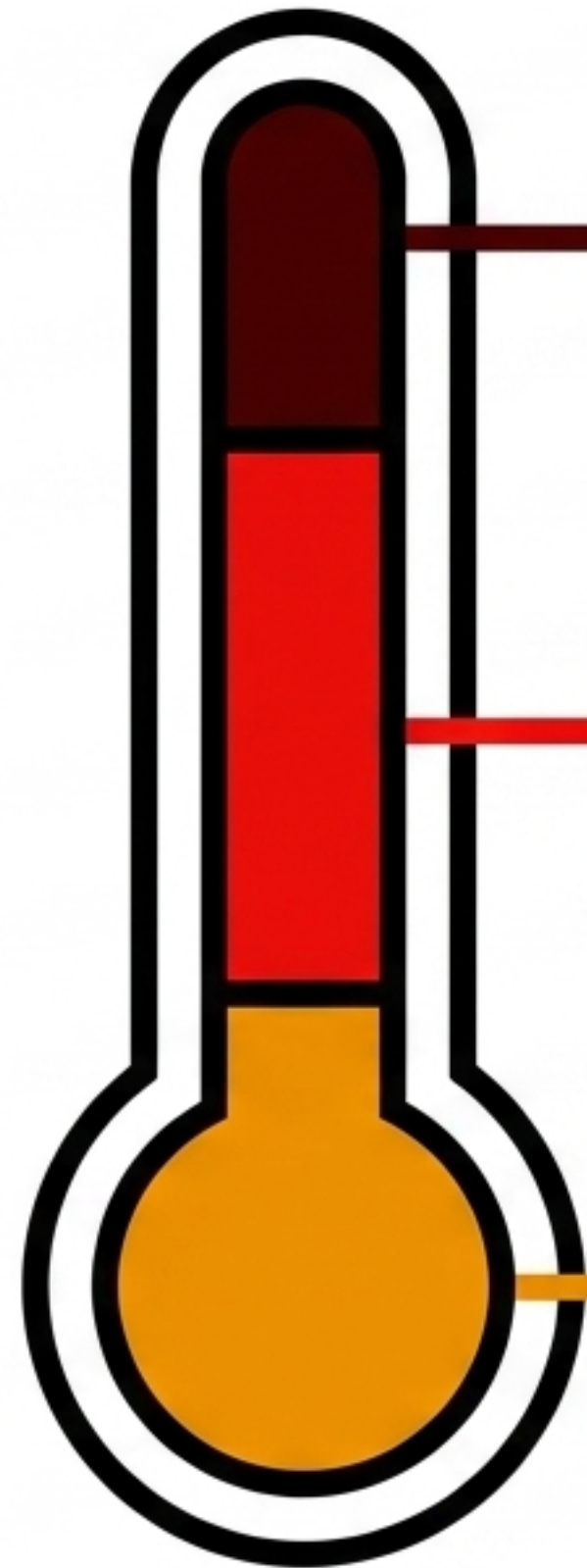

Výpočet čistej nuly

Vzorec: Dosiahnuté promile $\times$ 10 hodín = Minimálny potrebný čas na čistú nulu.

Príklad: Večerná hladina 1,5 ‰ znamená minimálne 15 hodín do úplného vytriezvenia.

Tri pásma sankcií: Prečo je ZZS posudzovaná prísnejšie

Odmietnutie skúšky

Zákon: Rovná sa spáchaniu trestného činu (Ústavný súd SR).
Status: Automaticky posudzované ako ťažká opitosť (Pásmo 2).

$\geq 1,00 \text{ ‰}$ (Trestný čin)

Zákon: § 289 Trestného zákona.
Špecifikum ZZS: Bežný vodič = do 2 rokov. Vodič ZZS = 2 až 5 rokov vo väzení.
Dôvod: Vedenie záchrannárskeho vozidla je zo zákona klasifikované ako zamestnanie, pri ktorom je vplyv látky „obzvlášť nebezpečný“ (ods. 4).

0,01 – 0,99 ‰ (Prestupok)

Zákon: § 22 zákona č. 372/1990 Zb.
Postih: Pokuta 300–1 300 €, zákaz činnosti 1–5 rokov.
Dopad na ZZS: Automatická strata spôsobilosti, spravidla okamžité skončenie pracovného pomeru.

Lieky: Podceňované, ale rovnako prísne posudzované

Zákon (§ 4 ods. 2 písm. d) nerozlišuje medzi liekom na predpis a voľnopredajným liekom proti kašľu. Záleží výlučne na tom, či liek znižuje schopnosť viesť vozidlo. Finálna zodpovednosť je vždy na vodičovi, nie na predpisujúcom lekárovi.

Farmakologický semafor vodiča ZZS

	Kategória	Príklady	Vplyv	Postup ZZS
	Antihistaminiká 1. generácie / Benzodiazepíny / Opioidy	Dithiaden, Diazepam, Neurol, Tramadol	Kritický (silná sedácia, zhoršená motorika, útlm CNS)	NEVEDIE VOZIDLO. Nahlásiť nespôsobilosť.
	Antidepresíva / Antipsychotiká	Trittico, Zoloft (začiatok liečby)	Zvýšené riziko (variabilný vplyv podľa dávky)	KONZULTÁCIA. Pri pochybnostiach nesediť za volant.
	Antihistaminiká 2. gen / Bežné analgetiká	Claritine, Zyrtec, Paracetamol, Ibuprofén	Minimálny / Žiadny negatívny vplyv	BEZ OBMEDZENÍ.

§ 4 ods. 2 písm. e): Neviditeľná nespôsobilosť

Zákon priamo zakazuje viesť vozidlo nielen pre chémiu, ale aj ak je schopnosť znížená úrazom, chorobou, nevoľnosťou alebo únavou. V ZZS najčastejšie prehliadané ustanovenie.

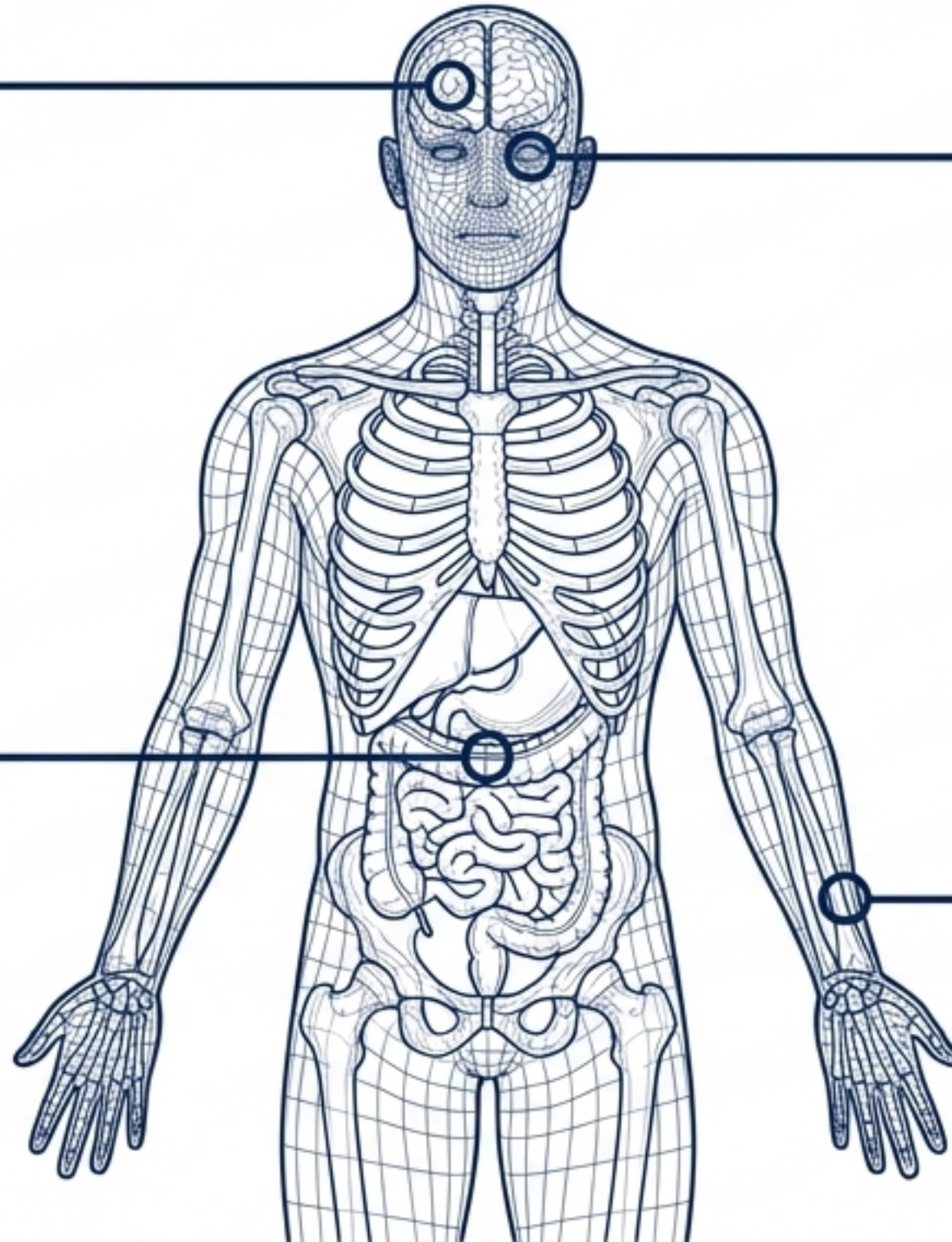
Extrémna psychická záťaž:

Náhla osobná kríza alebo akútna stresová reakcia po traumatickom zásahu. Vedúci zmeny by mal vodiča dočasne uvoľniť.

Únava: Po nočnej zmene bez spánku alebo >12 hodinách aktívneho zásahu. Ak je reakčný čas kriticky znížený, zákon velí STOP.

Akútna choroba: Horúčka, silná migréna, akútna gastroenteritída s vracaním objektívne znemožňujú bezpečné ovládanie sanitky.

Drobné úrazy: Aj ľahký úraz ruky/nohy, ktorý obmedzuje presné motorické ovládanie pedálov alebo volantu, je zákonnou prekážkou.

Test v najhoršom momente: Polícia a Priorita 1

Smerujete k pacientovi v bezvedomí so zapnutými majákmi (Priorita 1). Zastaví vás policajná hliadka a vyžaduje dychovú skúšku. Čo urobíte?

Krok 1: Zastavte a neodmietnite.

Ústavný súd SR potvrdil, že odmietnutie je omisívny trestný čin – dokonaný samotným aktom odmietnutia.

Krok 2: Fúkajte okamžite. Podrobte sa skúške bezodkladne. Plynulý certifikovaný úkon trvá iba 2 až 3 minúty (§ 4 ods. 3 Zákona č. 8/2009 Z. z.).

Krok 3: Komunikujte status.

Upozornite policajta na kritický stav pacienta a požiadajte o maximálne urýchlenie procesu.

Krok 4: Hláste zdržanie dispečingu. Záchranár cez rádiostanicu/MDT okamžite hlási KOS ZZS zdržanie, aby dispečing mohol vyslať záložnú posádku.

Aplikovaná realita: Dva bežné scenáre

Scenár A

Scenár A: „Ráno po oslave“

Situácia: Vodič večer vypil väčšie množstvo alkoholu (cca 1,5 ‰). Ranná zmena začína o 06:00.

Realita: Pri odbúravaní 0,12 ‰/hod má organizmus o 06:00 stále zostatok cca 0,3 ‰.

Zákonný Verdikt: NENASTÚPIŤ. Ak by ho zastavila hliadka, ide o priestupok so zákazom činnosti a okamžitou stratou zamestnania.

Scenár B

Scenár B: „Predpísaný Diazepam“

Situácia: Vodič má od neurológa predpísaný Diazepam 5 mg na noc. Ráno nastupuje na dennú 12h zmenu.

Realita: Liečivo má dlhý polčas eliminácie, negatívny vplyv na motoriku a CNS pretrváva do ranných hodín.

Zákonný Verdikt: NEVIESŤ VOZIDLO. Porušenie § 4 ods. 2 písm. d). Vodič musí žiadať lekára o zmenu farmakoterapie za preparát bez sedatívneho potenciálu.

Rozbitie tabu: Prečo musíme zmeniť kultúru v ZZS

The Old Culture

- Tlak kolektívu. Vodiči cítia povinnosť „odslúžiť zmenu za každých okolností“, aby nenechali posádku v štichu.
- Nahlásenie únavy či liekov je mylne vnímané ako zlyhanie alebo slabosť.

The Legal Reality

- Zákon to netoleruje. Slovenský právny poriadok vyžaduje presný opak.
- Skrývanie nespôsobilosti presúva 100 % trestnoprávnej zodpovednosti na vodiča v prípade nehody.

The Synthesis

- Nadriadený, ktorý by vedome donútil nespôsobilého vodiča k jazde, riskuje trestnú spoluzodpovednosť (Zákon č. 579/2004 Z. z., § 10).
- Transparentné nahlásenie nespôsobilosti nie je slabosť – je to prejav najvyššej profesionality a právnej sebazáchovy.
- Bezpečná prednostná jazda začína absolútnou spôsobilosťou.

Záväzok vodiča ZZS: 5 pravidiel profesijnej stability

1. Dôsledne počítajte čistu nulu: Pre zostatkový alkohol vždy používajte násobok: dosiahnuté promile × 10 hodín.

2. Overujte každý liek v SPC: Pri akomkoľvek novom lieku (aj voľnopredajnom) skontrolujte databázu adc.sk na obmedzenia.

3. Akceptujte únavu ako zákonnú stopku: Bezpečnosť pacienta a posádky je nadradená nad snahu „odjazdiť zmenu za každú cenu“.

4. Nikdy neodmietajte dychovú skúšku: Následky odmietnutia sú legislatívne identické so stavom ťažkej opitosti nad 1,00 ‰.

5. Transparentne nahlasujte nespôsobilosť: Je to vaša najsilnejšia právna ochrana pred trestným stíhaním.

Zdroje a kontext

Použitá legislatíva a judikatúra:

- Zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke (§ 4 ods. 2, § 4 ods. 3)
- Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon SR (§ 289 ods. 1–4)
- Zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (§ 22)
- Vyhláška MZ SR č. 164/1997 Z. z. (§ 5)
- Judikatúra: Nález Ústavného súdu SR (Odmietnutie dychovej skúšky)
- Databáza SPC: adc.sk

Séria VZ-LEG: Legislatíva a právo

[✓] VZ-LEG-01: Jazda pod modrým svetlom

[✓] VZ-LEG-02: Zodpovednosť vodiča ZZS pri dopravnej nehode

[►] VZ-LEG-03: Alkohol, lieky a spôsobilosť vodiča ZZS

Autor textu: Bc. Martin Semanco, Záchranár s 15+ ročnou praxou v prednemocničnej urgentnej starostlivosti. Administrátor portálu zachranarjecool.eu.